

זמני השבת:

עיר	כניסה	יציאה	ר"ת
י-ם	16:55	18:09	18:49
רחובות	17:13	18:10	18:47
חיפה	17:03	18:09	18:47
ב"ש	17:13	18:11	18:49
ת"א	17:11	18:10	18:46

בס"ד

עטרת מרדכי

העלון השבועי להפצת תורה ברוחו של מרן הגה"צ הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

כד' שבט ה'תשפ"ה | עלון מס' 502 | פרשת משפטים

המאמר המרכזי

מדברי תורת מרן הרב מרדכי אליהו זיע"א

קבלת התורה והמצוות ללא תנאים

דורות קודם שנברא העולם, ואינם רוצים לקבלה בשביל מצוה אחת? מיהו עפ"י דברינו מבואר, שאומות העולם ידעו שאין המדובר במצוה אחת. כאשר אמר הקב"ה לבני עשיו: "לא תרצח", נכללו באיסור זה עוד כשלושים מצוות הקשורות בו, כגון: מצוות מעקה, לא תעמוד על דם רעך, מצוות דיינים, עגלה ערופה, דיני בור, נזיקין, לא להלבין פני חברו שהוא כשופך דמים ועוד. כך גם כאשר אמר לבני ישמעאל: "לא תגנוב", נכללו באיסור זה כעשרים וחמש מצוות התלויות בה, כגון: שלא להונות, איסור רמאות, ריבית, לא תעשו עוול במשפט, לא לשקר, דיני שומרים, וכן לא לגנוב דעת הבריות ועוד.

על כך אומרות אומות העולם לקב"ה: "אמנם מצוה אחת אמרת לנו, אך כלולות בה מצוות רבות, מצוות שאין בני האדם יכולים לקיים אותן". ואם אין התורה "תורת חיים" עבורם ואינם יכולים לקיימה, כיצד יקבלוה?!

אך עם ישראל לא שאלו על התורה כלל ועיקר. הקב"ה מציע להם לקבל את התורה, והם מיד עונים ואומרים: "נעשה ונשמע". כפי שהסביר רש"י (שבת פ"ח.) על הפסוק (תהילים ק"ג, ג, כ'): "ברכו את ה' מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו": "עושי דברו לשמוע" - מוכנין לעשות קודם שישמעו, ולא כדרך שאר עבדים ששומעים תחילה את הדבר לידע אם יכולין לקבל עליו אם לאו. וכן ביאר (שם פ"ט:) על הפסוק: "קראת להן בני בכורי ישראל" - "שהיה גלוי לפניך שהן עתידין לומר לפניך בסיני 'נעשה ונשמע', לקבל עולך מאהבה כבנים". כדי שלא ליתן פתחון פה לאדם להתחמק מעולה של תורה, באומרו רק על עשרת הדיברות אמרנו "נעשה ונשמע", אמרה התורה הקדושה: "ואתנה לך את לוחות האבן והתורה והמצווה אשר כתבתי להורותם" - הן מצוות דאורייתא והן מצוות דרבנן.

("דברי מרדכי")

"עלה אלי ההרה והיה שם ואתנה לך את לחת האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורותם" (כ"ד, י"ב)

"כל שש מאות ושלוש עשרה מצוות בכלל עשרת הדיברות הן, ורבינו סעדיה פירש באזהרות שייסד לכל דיבור ודיבור מצוות הכלולות בו" (רש"י, וראה במדרש רבה נשא פי"ג ט"ז).

"תאני ר' אלעזר: באלון אמירן אתגלפו כל פקודי אורייתא" (זוהר הקדוש שמות דף צ').

כאשר נתן הקב"ה לישראל את עשרת הדיברות, רמז בכל דיבור ודיבור את המצוות התלויות בו. זאת כדי שלא יאמרו ישראל למשה רבינו: קיבלנו עלינו אך ורק את עשרת הדיברות ולא יותר. כאשר אמרו ישראל: "נעשה ונשמע" קיבלו עליהם את עשרת הדיברות ואת כל תרי"ג המצוות הכלולות בהם, ובכללן גם את מצות (דברים י"ז, י"א) "ועשית ככל אשר יורוך", הכוללת את כל המצוות שמדברנן [כלשון הרמב"ם (פ"א מהל' ברכות ה"ג): "וכן כל המצוות שהן מדברי סופרים... והיכן ציונו בתורה? שכתוב בה (דברים י"ז, י"א): 'אשר יאמרו לך תעשה'. נמצא עניין הדברים והצען כך הוא: 'אשר קידשנו במצוותיו - שציווה בהן לשמוע מאלו - שציוונו להדליק נר חנוכה או לקרות את המגילה"].

בזה מבואר מאמר חז"ל (מכילתא דרבי ישמעאל יתרו): "ויאמר ה' מסיני בא' - נגלה על בני עשו ואמר להם: מקבלים עליכם את התורה? אמרו לו: מה כתיב בה? אמר להם: 'לא תרצח'. אמרו לו: זו היא ירושה שהוריש לנו אבינו... נגלה על בני עמון ומואב... מה כתוב בה? אמר להם: 'לא תנאף'. אמרו לו: כולנו מניאוף... נגלה על בני ישמעאל... אמרו לו: מה כתוב בה? אמר להם: 'לא תגנוב', אמרו לו: בזו הברכה נתברך אבינו... וכשבא אצל ישראל (דברים ל"ג, ב') 'מימינו אש דת למו. פתחו כולם פיהם ואמרו: 'כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע". והדבר קשה: אומות העולם רואים שהקב"ה רוצה ליתן להם חמדה גנוזה שהיתה לפניו תתקע"ד

החיזוק השבועי

על מה אומרים שירה?

אני רוצה לספר נס שקרה לי לפני כמה ימים - אני חוזר מהכולל, בדרך לבית - אשתי אומרת "בא מהר קרה נס", אני מגיע לדלת ומריח ריח מוזר. חושב - אולי היתה שריפה? פותח מהר את הדלת ואז אשתי מצביעה על הגז. שאלתי מה את רוצה מהגז? והיא עונה לי - אתה לא רואה נס? אני אומר לא!! היא אומרת לי תפתח את הסיר תראה את הנס. אני פותח ורואה עוף ואורז, תוך כדי שאני פותח

את הסיר אני שואל אותה איפה הנס? היא עונה לי - מה אתה לא רואה את הנס? הגמרא בפסחים אומרת שקשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף, דהיינו כל יום שאתה אוכל ארוחת ערב זה נס!!! לא פחות מקריעת ים סוף. עם ישראל שראה את קריעת ים סוף מיד אמרו שירה שנאמר "אז ישיר משה בני ישראל", אם קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף - מתי בפעם האחרונה אמרנו שירה על ארוחת הערב?!

הליכות מבית מרן

שו"ת בחושן משפט

שאלה: נסתפקנו בכלל האם מותר בדרך הלימוד לשאול שאלות שקשה מאוד להשיב עליהם מחשש שהנשאל יתבייש?

תשובה:

הגמרא בבא מציעא (נ"ה ע"ב) ברמז דבריו לא יהיה נשמע חירוף לומדת מפסוקים שיש איסור אונאת דברים וז"ל 'ת"ר לא תנו איש את עמיתו' (ויקרא כ"ה י"ז) באונאת דברים הכתוב מדבר

אתה אומר באונאת דברים או אינו אלא באונאת ממון כשהוא אומר "וכי תמכרו ממכר לעמיתך אוקנה מיד עמיתך" (שם י"ד) הרי אונאת ממון אמור הא מה אני מקיים "לא תנו איש את עמיתו" באונאת דברים'.

וכן כתב הרמב"ם (הל' מכירה פי"ד ה"ב) וז"ל 'כשם שהוניה במקח וממכר כך יש הוניה בדברים שנאמר "ולא תנו איש את עמיתו ויראת מאלהיך אני ה'" זה הונית דברים'. ומרן בשו"ע (חו"מרכ"ח ס"א) כתב בזה"ל "כשם שאונאה במקח וממכר כך אונאה בדברים וגדולה אונאת דברים מאונאת ממון שזה ניתן להשבון וזה לא ניתן להשבון זה בגופו וזה בממונו והצועק על אונאת דברים נענה מיד. [ובשו"ע הרב כתב 'לפי שהיא צער הלב וקרוב להוריד דמעות'].

ובחינוך כתב (מצוה של"ח) 'שלא להונות אחד מישראל בדברים כלומר שלא נאמר לישראל דברים שיכאיבוהו ויצערוהו ואין בו כח העזר מהם... וראוי להזהר שאפילו לביישו אסור וכ"כ המאירי שם.

הלכה למעשה

אם יודע שחבירו אינו יודע את התשובה ודאי שיתבייש ואסור לשאלו. אך כל ששואל את חבירו בדרך הלימוד לברר את הסוגיא אין לחוש והכל אחר כוונת הלב.

הלכות מצרן

קריאת שמע עם תפילין

הגמרא אומרת ש"כל הקורא קריאת שמע בלא תפילין, כאילו מעיד עדות שקר בעצמו", כלומר שכשקורא קריאת שמע צריך להיות מוכתר בתפילין. אך אם אין לו תפילין וחושש שיעבור זמן קריאת שמע ותפילה יקרא קריאת שמע ויתפלל בלא תפילין, ואח"כ כשיזדמן לו יניח תפילין בברכה ויקרא בהם קריאת שמע, ובתנאי שעוד לא שקעה החמה.

אם אין לו תפילין אך יודע שיהיו לו קודם שיעבור זמן קריאת שמע - ימתין מלהתפלל עד שיגיעו לו התפילין, ואפילו אם על ידי כך יפסיד תפילה בציבור.

הביאו לו תפילין באמצע התפילה

אם עומד בין "ישתבח" לקדיש - ינחם בברכה. בין קדיש ל"ברכו" - ימתין עד לאחר עניית "ברכו". בתוך ברכות קריאת שמע - ינחם בין הברכות. בין "גאולה" לתפילה - ינחם בלי ברכה, ויברך עליהם לאחר תפילת שמונה עשרה.

הנחת תפילה אחת (או יד או ראש)

תפילין של יד ותפילין של ראש שתי מצוות הן, ולכן אם אין לו אלא תפילה אחת - מניח את אותה שיש לו ומברך עליה.

כשמניח רק של ראש - אם מניח תפילין של ראש בלבד - יברך עליה "על מצות תפילין", ואפילו לספרדים שאין מברכים ברכה זו בכל יום.

אנוס

אם אינו יכול להניח אחת מהתפילות מחמת אנוס, כגון שיש לו גבס על זרועו וכדו' - יניח את אותה התפילה שיכול (אמנם אם אין לו כלל יד יניח על ידו הימנית). (מעובד מ"מאמר מרדכי")

הלכות שבת

הלכות בורר (ב)

ש. אדם האוכל דג כיצד יכול להפריד העצמות מהדג ולא יעבור על איסור בורר?

ת. כתב הרב במאמר מרדכי (ח"ד עמ' תקיא הכ"ד) האוכל דג יכול להפריד את עצמות הדג מבשר הדג בכמה אופנים, ויש נ"מ להלכה ביניהם לעניין בורר, ואלו הם:

- א. הכנסת בשר הדג לפה עם העצמות והוצאת העצמות החוצה.
- ב. אכילת בשר הדג והשארת העצמות בצלחת.
- ג. הוצאת העצמות תיכף לפני אכילת בשר הדג.

ש. אדם שנפל לו גרעין לימון לתוך הסלט האם מותר לו להוציאו?

ת. כתב הרב במאמר מרדכי (ח"ד עמ' תקכ"ד המ"ד) אסור ליטול גרעין של לימון בפני עצמו מתוך קערת הסלט אפילו שנוטל ביד, אך מותר ליטול עם מעט סלט, כמו כן מותר להוציא את כל הסלט אף שמרובה לאין שיעור על הגרעין כיון שבורר אוכל מתוך פסולת גרעין שנפל הסלט.

שיעורי תורה מרבני בית מרן במגוון נושאים <<< www.ateretm.org

מידי יום שיעורים מרתקים לצפייה באתר "בית מרן"
עם מגוון רבנים כדרכו של מרן <<< www.ateretm.org

עטרת תפארת

העלון מוקדש לע"נ מלכה נינה בת רחל ע"ה
לרפואת עדי בת מוזל תחי' וריעות בת גילה תחי'

אורייתא הפרשה מזווית נשית

נותן לכל אחד ואחד כפי מה שהוא צריך לו, אך פעמים שאנשים חוטאים ועל כן לא מגיע להם שיקבלו את כל השפע שהיה ראוי להגיע אליהם – וצריכים הם לחלוק אותו עם אדם אחר, ורק לעת עתה הם שומרים אותו בעבור אותו אדם באצרותיהם, תוך מחשבת-שווא שזה כספם שלהם. כך שכל האצרות שלהם – זה למראה עיניים בלבד.

הדברים הללו אף מסתדרים עם מה שכתוב בפסוק: "אם כסף – תלֹוה את עמי". אם ראית שהיה לך כסף יותר ממה שאתה צריך לעצמך – הלווה אותו למישהו אחר, ואל תחשוב שאתה נותן לו משלך. דע לך, שאין זה חלק המגיע לך, אלא זה חלקו-כספו של העני שנמצא עמך. "את העני עמך". ולכן צריך לתת צדקה לעני בפנים מאירות. "לא תהיה לו כְנֶשֶׁה" – לא להתנשא ולהתגדל על העני, כי **למראה עיניים נראה שאנחנו נותנים לו משלנו, אבל אחרי הכול אנחנו בעצם נותנים לו את חלקו שלו שהיה שמור אצלנו.**

ויהי רצון שיתקיים בנו: "אָפֶס כִּי לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֲבִיוֹן כִּי בְּרַךְ יִבְרַכְךָ ה' בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נָתַן לְךָ נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ". ונזכה ונראה שהשפע של העולם יבוא על-ידי ישראל, כמו שנאמר: "וְהָלוֹיֹת גּוֹיִם רַבִּים וְאֵתָהּ לֹא תִלְוֶה". "כי אֲתָן בְּיָדְכֶם אֶת יִשְׂרָאֵל הָאֶרֶץ וְגִרְשָׁתֶמוּ מִפְּנֵיךָ. לֹא תִכְרַת לָהֶם וְלֹאֲלֵהֶם בְּרִית". במהרה בימינו. **אמן.**

(מעובד מתוך "אביהם של ישראל על התורה")

עיון בפרשת עמון ומואב מלמד אותנו, שאי עשיית חסד – הוא הגדול שבחטאים. בגללו אמרה התורה (דברים כג ד): "לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה' גם דור עשירי לא יבא להם בקהל ה' עד עולם". למה? בגלל שהם לא עשו חסד – "על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים".

אחת המצוות שניצבת בפני עם ישראל כניסיון אם ימנעו חסד או לא, היא מצוות השמיטה. בשנה זו רואים, כי מי שלא מלווה כסף לעני – נחשב "איש בליעל". אם העני מתלונן עליו, הוא גם נחשב "חוטא": "השֹׁמֵר לֶךָ פֶּן יִהְיֶה דָבָר עִם לְבַבְךָ בְּלִיעֵל לֵאמֹר קָרְבָה שְׁנַת הַשְּׁבַע שְׁנַת הַשְּׁמִטָה וְרַעַה עֵינֶךָ בְּאֲחִיךָ הָאֲבִיוֹן וְלֹא תִתֵּן לוֹ, וְקָרָא עֲלֶיךָ אֵל ה' וְהָיָה בְּךָ חֲטָא".

מסביר זאת "אור החיים" הקדוש, כי על מה שכתבה התורה בפרשתנו "אם כסף תלֹוה את עמי את העני עמך לא תהיה לו כְנֶשֶׁה", אמר רבי ישמעאל: "כל 'אם' שבמקרא רשות – חוץ מזו!". היינו, שלמרות שכתוב "אם", יש חובה על האדם לתת הלוואה. אם כן, למה כתבה התורה "אם" כאילו זה ספק ורשות?

מסביר "אור החיים" הקדוש הסבר עמוק, שאותו הוא פותח בתהייתם של בני-אדם שרואים שיש עשירים עם כסף יותר מכדי צורכם, ולא מבינים מדוע ה' לא סיפק לאותם עשירים רק את מה שצריכים ותו לא. והעניין הוא, שמלכתחילה ה' באמת

תאמר לבית יעקב

ש"ת שהופנו למרן הרב בנושאי הבית היהודי

דרכי ניקוי ובדיקה של ירקות-המשך

כרוב ניצנים-משורת הדין דינו כמו כרוב, אלא שבגלל ריבוי העלים וקטנותם, אין זה מעשי לנקות אותן, וראוי לא לאוכלו כלל.

כרוב סיני- מוחזק נגוע. דינו כמו כרוב. רצוי לחתוך ולזרוק את הקצוות המסולסלים.

כרובית- טריה או קפואה או כבושה- מוחזקת נגועה. יש נמנעים מלאכלה כלל.

מן הדין- את הפרחים אין לאכול כלל. קוצצים אותם בסכין וזורקים ואת הגזעים חותכים לארכם ובודקים. במקום לחתוך בסכין, אפשר לשרוף את הפרחים לגמרי, על האש ואז אין צריך לחתוך את הגזעים לאורכם. הבהוב הכרובית על האש אינו מועיל כלל.

כרובית של עלי קטיף אפשר לאכול לכתחילה, שוטפים אותה במים ודי בכך.

כרפס (סלרי)- מוחזק נגוע. העלים – דינם כמו שמיר וכוסברה. הקלחים- להפריד זה מזה, לשטוף היטב תוך כדי שפשוף במברשת, סקוטש וכדו'.

כרפס (סלרי) שורש: הפקעת- נקיה.

(מן המותר בפיך" הוראות מעשיות לבדיקת המזון)

פיה פתחה נשים ונפלאות

איך נרגיע את הרבנית?

לרבנית שתחיה היו הריונות קשים. רוב ההריון היא היתה בשמירת הריון וכמעט שהיה אסור לה לקום מהמיטה. באחד ההריונות, הרבנית היתה מאושפזת בבית"ח והבנים הגדולים נשארו עם מו"ר אבא זצ"ל הכ"מ. היה זה בחורף והילדים הצטננו וחלו. הרב לא רצה לספר זאת לרבנית, מחשש שתקום ממיטתה ותרוץ לטפל בילדים החולים. אולם, אחת השכנות שהלכה לבקר את הרבנית סיפרה לה בתמימות שילדיה בבית עם חום. הרבנית דאגה מאוד וכשהרב הגיע לבקר דרשה ממנו שיחזיר אותה לבית. הרב ידע שמסוכן מאוד שהיא תקום ממתנה וניסה להניאה ולשכנעה שהילדים מרגישים טוב. אך הרבנית לא השתכנעה ורצתה לראות את הילדים. לבסוף, הציע הרב לרבנית שהוא יביא אליה לבית"ח את הילדים וכך תוכל לראות שהילדים מרגישים טוב.

הרב חזר לבית, הזמין מונית והעלה עליה את הילדים. כשהגיעו לבית"ח ביקש הרב מנהג המונית שיחנה מול חלון חדרה של הרבנית. לילדים אמר שישארו במונית וכשיראו את חלון החדר נפתח, ינופפו שלום מחלון המונית.

הרב עלה לחדרה של הרבנית וכשהרבנית ראתה אותו עולה ללא הילדים אמרה לו: "ידעתי שהילדים חולים. השארת אותם בבית כיון שלא רצית שאראה אותם". הרב אמר לה שהוא כן הביא אותם והם נמצאים במונית שעומדת מול החלון אולם כיוון שמאוד קר בחוץ הוא חושש שאם הוא יוציא את הילדים מהמונית הם יצטננו... הרב פתח את חלון החדר והילדים במונית התחילו מנופפים בידיהם לאמא. כשהרבנית ראתה את הילדים שמחים ו"בריאים", נרגעה והסכימה להישאר בבית"ח. כשהרב סיים לספר לי את הסיפור הזה הוא שאל אותי, האם לדעתי צריכה השכנה, שסיפרה לרבנית על מחלת הילדים, לשלם לו את המונית?

(אביהם של ישראל 1)

עטרת מרדכי לילדים

פרשת השבוע: משפטים

עלון הילדים מבית מרן הגה"צ הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

מעשה רב

אפלו לא טפת מים

גם כשהיה רב ראשי לישראל והסתובב בעולם, לא נגע מעולם במאכלים שלא בשלה לו אשתו הרבנית שתחיה. היה נוסע ימים שלמים ואוכל רק לחם יבש כי באותה תקופה בחו"ל לא הקפידו על חדש, והיה נזהר שלא לאכל אפלו חביתה כי לא הקפידו על בשול עכו"ם, וכך היה אוכל רק פת במלח ומים במשורה.

ספר אחד מרבני צרפת, כי הוא היה צריך פעם ללוות את הרב זצ"ל בעת שהגיע לצרפת לשיחה לפני תשעים אלף איש, והוא היה צריך להיות המתרגמן של הרב. הוא ספר כי היה זה ביום חם והרב הגיע אחרי טיסה שבה לא אכל כלום. כשהגיע למלון בצרפת מו"ר הרב בקש לשתות מים. מיד הביאו קנקן וקוסות מים של המלון, שכמובן לא היה כשר, אך הרב לא רצה לשתות מכוסות אלו של המלון ובקש כוס פלסטיק. במלון לא היו כוסות פאלו, ובאותו היום כל החניות באזור ההוא היו סגורות בהיותו אזור יקרה ולא נמצא בכל אזור המלון כוסות פלסטיק. בלית ברירה נסעו לכנוס, כשהרב לא שתה כלל, אפלו לא טפת מים.

בדרך ראה המתרגם כי אשה אחת הולכת עם בקבוק מים וכוסות פלסטיק בידה, מיד רץ אליה ובקש את המים בשביל מו"ר הרב. כמובן שהאשה שמחה לתת את המים אבל זה היה כבר בדרך והרב לא שתה מהמים בדרך, כמו שכותב הרמב"ם בהלכות דעות: "כשהחכם אוכל מעט זה הראוי לו, לא יאכלנו אלא בביתו על שלחנו ולא יאכל בחנות ולא בשוק אלא מפני צרך גדול" וכו'. בקצור, לא שתה הרב את המים הפשוטים הללו, רק אחרי שהרב סים לדבר בפני כל הקהל הגדול, ורק אחרי שדברו אתו כל האנשים וישב בחדרו לנחת. ועל כל זה נאמר: "אשרי בעולם הזה" כי מו"ר הרב היה תמיד מאיר פנים לאנשים, למרות שהיה אוכל פת במלח ומים במשורה.

(הרב שמואל אליהו, מעבד מתוך "אביהם של ישראל" 1)

חידושים בפרשה

שבת שלום ילדים יקרים, בפרשתנו נאמר: "ואנשי קדש תהיו לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשליכו אותו" "אם אתם קדושים ופרושים משקוצי נבלות וטרפות - הרי אתם שלי, ואם לאו - אינכם שלי" (רש"י). "למדך הכתוב שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריו, שנאמר: 'ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשנו. אמר הקב"ה: תנו לו שכרו!' (רש"י).

הדיברים צריכים באור: מפני מה יש לתן שכר לכלבים על מעשיהם ביציאת מצרים? הרי מחמת טבעם רצו לנבח, ורק מכוח צויו של הקב"ה לא נבחו?

מסתבר שהפסוק רומז לנו על מספר דברים שנתן ללמד מן הכלב ביחס לעבודת ה' שלנו. ראשית, הכלב מלמד אותנו על היכולת לשליטה על עצמנו ועל תאוותינו. הקב"ה אמר לכלבים במצרים, אמנם אתם יכולים לנבח; אבל רצוני הוא שלא תנבחו, למען בני. הכלבים, בניגוד לטבעם הרגיל לנבח, משלו בעצמם ולא חרצו את לשונם. לכן במקביל לצווי של "ואנשי קדש תהיו לי" האמור בבני ישראל, נכתב שכרם של הכלבים "לכלב תשליכו אותו". ללמדנו שכשם שהכלבים שלטו בטבעם מחמת רצון ה' ולא נבחו, כך מצוה הקב"ה את האדם, שיש לו בחירה חפשית ויכול להטמא ולאכל נבלות וטרפות, להיות איש קדוש, לשלט בעצמו ולקיים את רצון ה'.

לאמתו של דבר, בקדשה יש שתי בחינות: יש קדשה שאדם משיג על ידי תוספת ורבי מצוות ומעשים טובים, ויש קדשה שאדם משיג על ידי המנעות מאכילת מאכלים שאינם כשרים, דהיינו: שליטה ביצר תאות האכילה. הפסוק שלנו עוסק בקדשה מהסוג השני, ומלמדנו שאם האדם שולט בעצמו ואינו אוכל את מה שאינו ראי לו - כבר הוא נכלל בהגדרה של "אנשי קדש", ברמ"ח איברים ושס"ה גידים של קדשה, ולא זו בלבד, אלא עוד נאמר עליו: "תהיו לי" - שיהיה לי. "והתקדשתם כי קדוש אני, והייתם קדושים" (ויקרא כ, ח').

לכן אכילת כלב היא מיד לאסור חמץ. לומר לך: כשם שהכלב אינו אוכל כל דבר, אלא רק מה שראוי לו - כך גם האדם מחיב להשמר ולאכל רק את הראוי לו לפי קדשתו ומעלתו.

חידות

1. ילדי העבד העברי מאשתו למי שזיכום, וילדיו מהשפחה למי שזיכום?
2. עד מתי עובד עבד נרצע?
3. מה ענש המקלל אביו ואמו?
4. מדוע גונב שור משלם 5 תחת השור ו-4 תחת השה?
5. את מי אסור ללחץ?
6. למה לא יגרש את כל הגוים שבארץ בבת אחת? עם רש"י
7. לא תצא כצאת העבדים" כאיזה עבדים? ומה ההוכחה לפי זה?

בדיחה

אמא לילדה: את רואה איך הים יפה?
ילדה: לא, הגלים מסתירים אותו ©

גדולים צדיקים

רבי ישראל ליפקין מסלנט או "סלנטר"

מיסד תנועת המוסר שקמה בליטא. מגיל צעיר נחשב לעלוי בזכות שכלו החרף ותפישתו המהירה.

לאחר נשואיו המשיך ללמד בישיבה בסלנט, ושם פגש את רבי יוסף זונדל מסלנט תלמידו של רבי חיים מוולוז'ין, פגישה שהשאירה עליו רשם עז. מאז ראהו כרבו המבהק והחל נוהג בדרךיו. רבי זונדל למד אותו שמוסר הוא דבר שדורש למוד מיוחד. הוא החל לפעל להחדרת למוד המוסר, תוך שהוא מנצל את ההכרה בגדלתו בתורה.

רבי ישראל היה נואם מכשר, ודרשותיו הפתוחות לקהל הרחב משכו אלפים. דרשותיו הנלהבות על מוסר ומצוות שביין אדם לחברו עשו רשם גדול על שומעיו, ודמותו הפכה אחת האהובות ביותר בעיר. דרכו להכנסת תכנים נוספים לישיבות מעבר ללמוד הגמרא, נתקל בהתנגדות חריפה. המחלקת סביב תנועת המוסר נמשכה שנים רבות, ופלגה סביבה את העולם הרבני הליטאי. כיום, המחלקת בנושא זה אינה מצויה, ולמוד המוסר התקבל כמעט בכל הישיבות. צוטט מפרסם מרבי ישראל סלנטר נאמר לגבי התרגשותו ערב אחד, בהולכו ברחובות החשוכים של עירו, וראה אור דולק בבית. בהביטו, ראה יהודי בעל מלאכה העובד אל תוך הליל, כששאל אותו, מדוע הוא עובד כל כך מאחר ענה האיש: "כל עוד הנר דולק, אפטר לתקן". רבי ישראל מהר לספר לתלמידיו את שחוה. "מבינים אתם!" אמר, "כל עוד הנר דולק - אפטר לתקן". נפטר בכה' שבט התרמ"ג. זכותו תגן עלינו. אמן

בין הפותרים תערך הגרלה
אחת לחודש על כרטיס ספר
ע"ש 50 ש"ח

את התשובות יש לשלוח עד יום שלישי למייל ateretme@gmail.com
או להניח בתיבה המוגנת בחצר בית הכנסת רחוב זכריה מדאר 31 רחובות
לברורים 08-9397933